

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Сучасні тренінгові технології для розвитку особистості: основні напрямки та технології

Збірник матеріалів

**Всеукраїнська науково - практична конференція з
міжнародною участю
15-16 квітня**

Київ 2026

УДК 159.923.2:37.015.3]:061.3(082)

Сучасні тренінгові технології для розвитку особистості: основні напрямки та технології : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (15-16 квітня 2026 р.) / за заг. ред. Перепелюк Т.Д., Київ: МДУ, 2026, 280 с.

Головний редактор: Перепелюк Т.Д., кандидат психологічних наук, професор, професор кафедри практичної психології, Маріупольський державний університет

Редакційна колегія:

Блашкова О.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практичної психології, Маріупольський державний університет

Полілуєва І.В., кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Відповідальний за випуск:

Перепелюк Т.Д., кандидат психологічних наук, професор, професор кафедри практичної психології;

Шахов В.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології

**Рекомендовано до друку вченою радою психолого-педагогічного
факультету Маріупольського державного університету
(протокол № 8 від 27.05.2026 р.)**

Збірник тез «Сучасні тренінгові технології для розвитку особистості: основні напрямки та технології» створено за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, яка відбулася 15-16 квітня 2026 року. У збірнику представлено результати аналізу зарубіжних та вітчизняних досліджень з питань впливу психологічних тренінгів на психологічне здоров'я особистості у кризових життєвих ситуаціях; окреслено можливості використання групових форм роботи під час кризових та екстремальних ситуацій; окреслено методики організації тренінгів зі здобувачами вищої освіти в умовах змішаних форм навчання; охарактеризовано екзистенційно-психологічні впливи екстремальних ситуацій на особистість здобувачів і викладачів, з військовослужбовцями та цивільним населенням; визначено перспективи подальших досліджень тренінгових методів.

Збірник адресовано психологам, соціальним працівникам, здобувачам закладів вищої освіти та всім, хто цікавиться психологією особистості та психологією діяльності у кризових ситуаціях.

Література

1. Блинова О. Є. Психологічні чинники життєстійкості підлітків у воєнний період: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 2020). Київ, 2020. С. 87–89.
2. Міщенко Л. І. Соціально-психологічна адаптація підлітків в умовах вимушеної міграції: дис. ... канд. психол. наук: 19.00.05. Київ, 2020. 240 с.
3. Фролова Т. І. Розвиток автономії підлітків в умовах соціальної міграції. *Соціальна психологія*, 2021, № 3, С. 88–96.
4. Черненко Л. В. Особливості адаптації підлітків у сім'ях із міграційним досвідом. *Психологічний журнал*, 2020, № 2, С. 45-53.
5. Berry J. W. Acculturation and adaptation. *Applied Psychology*, 2017, Vol. 46(1), P. 5–34.

ЄМЕЛЬЯНОВА Ірина,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Маріупольський державний університет

ПЕРЕПЕЛЮК Тетяна,

кандидат психологічних наук, професор,
професор кафедри практичної психології,
Маріупольський державний університет

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО КЛАСУ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Сучасний етап розвитку освіти в Україні характеризується активним впровадженням інклюзивного навчання, що передбачає забезпечення рівного доступу до якісної освіти для всіх дітей незалежно від їхніх індивідуальних особливостей. У цьому контексті особливої значущості набуває проблема організації ефективного психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими

освітніми потребами (ООП). Перебування дитини в інклюзивному освітньому середовищі супроводжується необхідністю адаптації до нових соціальних умов, що може викликати підвищене емоційне напруження, тривожність та труднощі у взаємодії з однолітками. Саме тому психологічний супровід виступає важливим чинником забезпечення гармонійного розвитку, соціалізації та психологічного благополуччя дитини.

Проблематика інклюзивної освіти та психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП широко представлена у сучасних наукових дослідженнях. Теоретичні засади інклюзивного навчання розкрито у працях А. А. Колупасової та О. М. Таранченко. Практичні аспекти організації супроводу дітей з особливими потребами, зокрема з розладами аутистичного спектра, ґрунтовно досліджено Т. В. Скрипник. Питання підготовки педагогів до роботи в інклюзивному середовищі висвітлено у працях О. В. Мартинчук. Водночас, незважаючи на значну кількість наукових розвідок, питання змісту та напрямів діяльності практичного психолога в умовах інклюзивного класу початкової школи потребує подальшого уточнення.

Метою дослідження є визначення основних напрямів та змісту психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного класу початкової школи. Основним методом дослідження виступає теоретичний аналіз наукової літератури, що включає узагальнення, систематизацію та порівняння сучасних підходів до організації психолого-педагогічного супроводу в інклюзивному освітньому середовищі.

Теоретичний аналіз наукових джерел дозволяє розглядати психологічний супровід як цілісну систему професійної діяльності, спрямовану на створення сприятливих умов для розвитку дитини з особливими освітніми потребами, а також підтримку всіх учасників освітнього процесу [5].

У структурі психологічного супроводу доцільно виокремити кілька основних напрямів діяльності. Діагностичний напрям передбачає вивчення когнітивних, емоційних та соціальних особливостей розвитку дитини, що є

основою для розробки індивідуальної програми розвитку та визначення ефективних освітніх стратегій [4].

Корекційно-розвитковий напрям спрямований на подолання труднощів у навчанні, розвиток комунікативних навичок, формування емоційної саморегуляції та соціальної компетентності. Практика свідчить, що використання візуальної підтримки, структурованого освітнього середовища та спеціальних вправ сприяє підвищенню ефективності навчання дітей з ООП [5].

Консультативно-просвітницький напрям включає роботу з педагогами та батьками, спрямовану на підвищення їхньої психологічної компетентності, формування адекватного розуміння особливостей розвитку дітей та опанування ефективних методів взаємодії з ними [2].

Важливим аспектом психологічного супроводу є робота з учнівським колективом, що передбачає формування толерантного ставлення, розвиток емпатії та профілактику булінгу. Створення позитивного психологічного клімату в класі сприяє успішній соціалізації дітей з особливими освітніми потребами [3].

Ефективність супроводу значною мірою залежить від узгодженої взаємодії мультидисциплінарної команди, до складу якої входять психолог, учитель, асистент учителя, логопед та батьки, що забезпечує комплексний підхід до вирішення освітніх і психологічних завдань [5].

Отже, психологічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного класу початкової школи є необхідною умовою їхньої успішної адаптації та соціалізації. Комплексна організація супроводу, що включає діагностичну, корекційно-розвиткову та консультативну діяльність, сприяє зниженню рівня тривожності, розвитку соціальних навичок та розкриттю індивідуального потенціалу кожної дитини.

Література

1. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі. Харків: Ранок, 2019. 304 с.

2. Мартинчук О. В. Підготовка фахівців зі спеціальної освіти до професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі : монографія. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 416 с.
3. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2017. 300 с.
4. Скрипник Т. В. Діти з аутизмом в інклюзії: сценарії успіху. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. 200 с.
5. Скрипник Т. В. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом. Київ: Плеяди, 2015. 56 с.

ЖАМКОЧЯН Людмила,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,

Маріупольський державний університет

КОЛЯДЕНКО Ніна,

доктор мед. наук, доцент, професор кафедри практичної психології,

Маріупольський державний університет

ІННОВАЦІЙНІ АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНІ ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК РЕСУРС ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЖІНОК У ПІСЛЯПОЛОГОВИЙ ПЕРІОД

Післяпологовий період є критичним етапом біопсихосоціального розвитку жінки, що супроводжується суттєвими гормональними змінами, трансформацією соціальних та особистісних ролей, а також підвищеною вразливістю до тривожних станів та депресії. Сучасні дослідження показують, що до 20–30% жінок у післяпологовий період стикаються з проявами післяпологової депресії, тривожності або емоційного вигорання [1, 2]. Цей факт визначає високий рівень актуальності розробки ефективних психологічних ресурсів та втручань, здатних підтримати психоемоційне відновлення та соціальну адаптацію.